

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Význam osobnosti pro cestovní ruch
na příkladu Jana Kubiše a Dolních**

Vilémovic

bakalářská práce

Autor práce: Klára Miláčková

Vedoucí práce: doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D.

Jihlava 2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Klára Miláčková
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Význam osobností pro cestovní ruch na příkladu Jana Kubiše a Dolních Vilémovic
Cíl práce:	Je běžnou praxí, že obce a města se odkazují na významné rodáky či osobnosti, které se k nim vztahují. Jako příklady slouží rodné domy, sochy či pamětní desky, ale i pojmenování - např. divadla. Práce bude věnována této problematice jak v rovině obecné resp. představení několika příkladů z Česka, tak konkrétní založené na vlastním šetření (výzkumu) v terénu. Snahou je uplatnit získané poznatky pro větší propagaci dané lokality a tím přispět ke zvýšení návštěvnosti (cestovního ruchu).

doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Abstrakt

MILÁČKOVÁ, Klára: Význam osobnosti pro cestovní ruch na příkladu Jana Kubiše a Dolních Vilémovic. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce: doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2019. 50 stran.

Bakalářská práce pojednává o významu osobnosti Jana Kubiše pro cestovní ruch. Teoretická část se věnuje kulturně vzdělávacím institucím a objektům či místům souvisejícím s významnými osobnostmi z různých oborů. Praktická část představí Jana Kubiše. Výzkum je zaměřen na zkoumání povědomí o Rodném domu Jana Kubiše.

Klíčová slova

Jan Kubiš; rodný dům; Dolní Vilémovice; významná osobnost; odvaha

Abstract

MILÁČKOVÁ, Klára: Importance of personality for tourism on the example of Jan Kubiš and Dolní Vilémovice. Bachelor thesis. Department of Travel and Tourism. Supervisor: doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D. Degree of qualification: Bachelor. Jihlava. 50 pages.

The bachelor thesis deals with importance of personality of Jan Kubiš for tourism. The theoretical part is dedicated to cultural and educational institutions and objects or places related to important personalities of different fields. The practical part introduces Jan Kubiš. The research is focused on exploring awareness of the Birth House of Jan Kubiš.

Key words

Jan Kubiš; birth house; Dolní Vilémovice; notability; courage

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou mé bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 22. listopadu 2019

.....
Podpis studentky

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce panu doc. RNDr. Milanu Jeřábkovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky při zpracování práce. Dík patří také paní Julii Fňukalové, která mi poskytla informace týkající se Rodného domu Jana Kubiše. V neposlední řadě patří poděkování mé rodině za trpělivost a podporu při mém studiu.

Obsah

Úvod.....	9
Motivace	10
Cíl práce	10
TEORTETICKÁ ČÁST	11
1 Metodika	11
1.1 Rešerše literatury.....	11
2 Úloha samosprávy a kulturně vzdělávacích institucí.....	13
2.1 Muzeum.....	13
2.2 Galerie	14
2.3 Smysl existence	14
2.4 Typologie muzeí.....	16
2.5 Řízení a financování.....	16
3 Využití příkladů	17
3.1 Sigmund Freud a Příbor	17
3.2 Wolfgang Amadeus Mozart a Salcburk	18
3.3 Josef Hoffmann a Brtnice.....	20
3.4 Gustav Mahler a Jihlava.....	22
3.5 Štěpánek Netolický a Třeboň	23
PRAKTICKÁ ČÁST	25
4 Jan Kubiš.....	25
4.1 Místa spojená s osobou Jana Kubiše	27
4.1.1 Česká republika.....	27
4.1.2 Zahraničí	30
4.2 Akce spojené s osobou Jana Kubiše.....	31
4.2.1 Slavnostní otevření rodného domu	31
4.2.2 Otevření stálé expozice a odhalení busty	31
4.3 Ostatní	32
5 Dotazníkové šetření	34
5.1 Výsledky dotazníkového šetření	35
6 Diskuze	38
7 Návrh řešení a doporučení pro praxi.....	39
8 Závěr	41
9 Seznam použitých zdrojů.....	42
10 Přílohy.....	46

Seznam obrázků

Obrázek 1 Dům před rekonstrukcí.....	47
Obrázek 2 Současná podoba domu s bustou.....	48

Seznam tabulek

Tabulka 1 Charakteristika respondentů	34
---	----

Seznam grafů

Graf 1 Asociace s osobou Jana Kubiše	35
Graf 2 Informovanost o existenci Rodného domu Jana Kubiše	36
Graf 3 Zdroje informovanosti dotázaných.....	37

Seznam použitých zkratek

apod.	a podobně
čs.	československý
ČR	Česká republika
Kč	korun českých
km	kilometr
ICOM	International Council of Museums, Mezinárodní rada muzeí
MAK	Museum für angewandte Kunst, Muzeum užitého umění
např.	například
popř.	popřípadě
sv.	svatý
tj.	to jest
vč.	včetně

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem zvolila Význam osobnosti pro cestovní ruch na příkladu Jana Kubiše a Dolních Vilémovic. Většina z nás si představí jeho osobu ve spojení s druhou světovou válkou jako vojáka. Byl hrdinou protinacistického odboje, jenž je zapsán v historii nejen Československa. Díky svému výcviku a odvaze, za pomoci dalších příslušníků československé zahraniční armády dokázal odstranit jednoho z největších tyranů stojícího v čele tehdejšího protektorátu Čechy a Morava, a tím se svým podílem zasloužil o existenci poválečného Československa.

Jiný pohled představuje problematika rodáctví, vazby k určitému místu, v němž daná osobnost žila či působila. Proto se v dnešní době čím dál častěji setkáváme v jednotlivých městech a obcích s významnými rodáky, nebo jejich odkazem v daném místě, můžeme Jana Kubiše vidět jako významného rodáka obce Dolní Vilémovice na Třebíčsku. Právě v Dolních Vilémovicích najdeme jeho rodný dům.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část a návrhy a doporučení pro praxi.

V teoretické části se v obecné rovině zaměřím na kulturně vzdělávací instituce a jejich význam. Následně na několik příkladů osobností a na místa s nimi spjatá. Jedná se hlavně o rodné domy, města a obce, nebo sochy či pamětní desky.

Praktická část nejprve přiblíží osobu Jana Kubiše a jeho život. Dále je zaměřena pozornost na místa s ním spojená, nejen v České republice, ale i v zahraničí. Pokračuje průzkumem povědomí o Janu Kubišovi a jeho rodném domě. Výsledky šetření budou použity pro následné návrhy a zlepšení pro praxi.

Motivace

V současné době roste popularita navštěvování domů, jež mají ať už malou či velkou spojitost s významnými osobnostmi, které se v nich narodily, žily nebo působily. Tato místa, většinou v podobě rodných domů, pamětních síní či muzeí, si získávají přízeň především díky svému charakteru a sdělení, které návštěvníkům poskytuje.

Mně je téma blízké hlavně díky sestře mé babičky, jejíž manžel byl nevlastním bratrem Jana Kubiše. Rodné domy představují způsob, jak nahlédnout do života dané osobnosti, tím se z nich stává jakési muzeum. Právě muzea zastávají velkou část atraktivit cestovního ruchu.

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je přiblížit problematiku kulturně vzdělávacích institucí a představit několik příkladů z České republiky i zahraničí. Věnovat se osobě Jana Kubiše a přehledně představit místa s ním spojená. Pomocí vlastního dotazníkového šetření uplatnit získané poznatky a přispět ke zvýšení návštěvnosti Rodného domu Jana Kubiše v Dolních Vilémovicích.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Metodika

Cílem práce je popsat na základě několika příkladů, jak si města a obce připomínají významné osobnosti, které v nich žily nebo působily. Také přiblížit konkrétní příklad Jana Kubiše a Dolních Vilémovic. V bakalářské práci jsou využity metody studia a rešerše odborné literatury, internetových zdrojů a vlastního kvantitativního výzkumu.

Při psaní bakalářské práce byla využita odborná literatura zabývající se především životem Jana Kubiše a problematikou kulturně vzdělávacích institucí. Dále bylo taktéž využito internetových zdrojů pro přiblížení zvolených příkladů významných osobností a využití jejich odkaz v jednotlivých městech a obcích. Tyto informace byly získány především z oficiálních webových stránek daných obcí, měst a konkrétních institucí spravujících odkaz zvolených osobností.

Součástí práce je dotazníkové šetření, které má za cíl získání informací o povědomí existence Rodného domu Jana Kubiše. Metoda dotazování je kvantitativní. Data byla získána prostřednictvím internetového dotazování sběrem odpovědí od náhodně zvolených respondentů. Na základě výsledků šetření budou stanoveny návrhy a doporučení pro zlepšení současného stavu.

1.1 Rešerše literatury

Základní literaturu tvoří několik titulů. Nejvíce mi ale posloužila publikace od Eduarda Stehlíka (2017) *Jan Kubiš. Nezastaví mne ani to nejhorší...* Tato kniha se velmi podrobně věnuje životu Jana Kubiše. Popisuje jeho léta dětství a dospívání, jak se stal vojákem, jeho cestu armádou i přípravu nejdůležitější operace pro tehdejší odboj a záchranu Československa. Kniha také uvede čtenáře do problematiky atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha a následného posledního boje s nacistickou přesilou v Chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze. Kapitola *Život po životě*, kterou najdeme v závěru této publikace, charakterizuje, jak politické dění bezprostředně po atentátu, tak těsně po druhé světové válce. Líčí ale také současnou situaci a představuje místa spjatá nejen s osobou Jana Kubiše, ale i s tématem Operace Anthropoid a atentátem samotným. Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně novou publikaci, považuji

informace, v ní obsažené za logické, smysluplné a relevantní. Věrohodnost textu také umocňují nejen dobové fotografie a dokumenty, ale i plány, mapy či novinové články.

Dále mi posloužila publikace s názvem *Anthropoid – nemá svědectví* vydaná „pod taktovkou“ Ministerstva obrany a Vojenského historického ústavu Praha (2017). Publikace přibližuje „němé svědky“. Především různé dokumenty, předměty či fotografie, které souvisí buď s osobou Jana Kubiše a Jozefa Gabčíka, anebo se samotnou Operací Anthropoid.

Využila jsem také publikaci Alexandry Brabcové (2003) *Brána muzea otevřená*, jež mapuje problematiku muzeí a muzejnictví. Celá publikace je metodickým nástrojem stejnojmenného projektu řešeného Nadací Open Society Fund Praha. Lze v ní najít jednotlivá teoretická východiska, jimiž do publikace přispělo několik dalších odborníků z této oblasti, a která by muzea při své práci měla dodržovat. Stěžejní přínos mi poskytla kapitola *Veřejné muzeum*, jejíž autorkou je právě Alexandra Brabcová. Autorka se též zabývá praxí, jež přibližuje konkrétní projekty vybraných muzeí. Irena Bukačová (2003) je autorkou příspěvku *Zdroje a funkce identity regionálních společenství na prahu 3. tisíciletí*. Dále mi posloužila kapitola od Zdeňka Jírového (2003) s názvem *Postavení muzeí v místní a regionální kultuře*. Taktéž jsem využila informací z kapitoly od Mojmíra Horyny (2003) *O smyslu památek a péče o ně*.

V kapitole zabývající se kulturně vzdělávacími institucemi jsem využila legislativu týkající se této oblasti, tedy Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, který upravuje muzeum a jeho sbírky. Také Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v souvislosti s financováním příspěvkových organizací.

Jako internetové zdroje mi posloužily hlavně webové stránky obce Vojenského historického ústavu v Praha a obce Dolní Vilémovice. Také oficiální webové stránky měst, obcí a institucí spravující odkaz významných osobností. Webové stránky Rodného domu Sigmunda Freuda, Domu Josefa Hoffmanna, Domu Gustava Mahlera a Domu Štěpánka Netolického.

2 Úloha samosprávy a kulturně vzdělávacích institucí

Nejdříve je dobré vysvětlit pojem kulturně vzdělávací instituce a co si pod tím představít. V obecné rovině si můžeme pod tímto označením představit například divadla, knihovny, historické památky, ale především muzea a galerie. Do této oblasti patří též rodné domy významných osobností, památníky či pamětní síně, které většinou z části nebo úplně plní funkci a poslání muzea. Z toho důvodu se tato kapitola zabývá převážně problematikou muzeí.

Z pohledu cestovního ruchu se touto problematikou zabývá kulturní cestovní ruch. Podle Páskové a Zelenky (2002) motivuje účastníky především poznání odlišných kultur, zvyků a tradic či způsobu života. Do této oblasti patří především historické památky jako hrady a zámky, dále kulturní zařízení jako muzea a galerie, také kulturní akce v podobě divadelních představení, festivalů nebo folklorních akcí. (Drobná, Morávková, 2010)

Kesner (2005) říká, že jak ve světě, tak u nás existuje nespočet institucí, jež se zabývají otázkami kultury a historie. Proto je lze, i společně s muzei, označit termínem *heritage industry*, tedy jako průmysl kulturního dědictví. Do této sféry také řadí výstavní síně, vědecko-zábavní centra či planetária.

2.1 Muzeum

Co tedy vlastně muzeum je? Touto problematikou se zabývá mnoho autorů a vymezuje ji Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Ten definuje muzeum jako *„instituci, která získává a shromažďuje přírodniny a lidské výtvoř pro vědecké a studijní účely, zkoumá prostředí, z něhož jsou přírodniny a lidské výtvoř získávány, z vybraných přírodnin a lidských výtvoř vytváří sbírky, které trvale uchovává, eviduje a odborně zpracovává, umožňuje způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu jejich využívání a zpřístupňování poskytováním vybraných veřejně prospěšných služeb, přičemž účelem těchto činností není zpravidla dosažení zisku.* (Zákon č. 122/2000 Sb.)

Velmi podobným způsobem definuje muzeum také Mezinárodní rada muzeí (ICOM). V Profesionálním etickém kodexu ICOM pro muzea, přijatým v roce 1986 ho označuje jako *„stálou nevýdělečnou instituci ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřená veřejnosti, která získává, uchovává, zkoumá, zprostředkuje a vystavuje hmotné doklady*

o člověku a jeho prostředí za účelem studia, vzdělání, výchovy a potěšení.“ (Profesní etický kodex ICOM, 2006)

Podle obou definic můžeme za primární funkce muzea považovat především vytváření sbírek, uchovávání a jejich předvádění veřejnosti. Lze také říct, že muzeum jako instituce má vědecké, umělecké či osvětové poslání. V neposlední řadě nelze opomenout ani vzdělávací funkci muzea.

Na druhou stranu se můžeme pozastavit nad otázkou, jak by takové muzeum mělo vlastně vypadat. Protože institucí a subjektů s názvem nesoucí název muzeum, se nejenom u nás, ale i v zahraničí vyskytuje opravdu mnoho. Pod tímto označením si lze vybavit Národní muzeum v Praze, které sdružuje několik více méně samostatných, tematicky různorodých objektů dohromady a jeho počet sbírek sahá do tisícovek. Oproti tomu může být muzeem i docela malá sbírka pohlednic či poštovních známek soukromého vlastníka. Je tedy také důležité nahlížet na muzeum z pohledu jeho zřizovatele. (Jírový, 2003)

2.2 Galerie

Galerie se muzeu velmi podobá. Dá se říct, že je specifickou formou muzea. Má obdobné poslání a do jisté míry i stejnou vzdělávací funkci. Liší se ale ve svém zaměření, galerie se zabývá výtvarným uměním, tj. pořádání výstav uměleckých děl jako jsou obrazy, sochy, ilustrace či fotografie. Jejím úkolem je tato díla uchovávat a zpřístupňovat veřejnosti. (Jírový, 2003)

Někdy bývá označována též jako „muzeum umění“ či jako „muzeum výtvarného umění“. Zákon č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ji považuje za „*muzeum specializované na sbírky výtvarného umění.*“ (Zákon č. 122/2000 Sb.)

Horáček (1998) vyzdvihuje též fakt, že ne v každé zemi má slovo galerie stejný význam jako v České republice. Ve světě nebývá mnohdy tato instituce zabývající se tvorbou a prezentací uměleckých sbírek označována jako galerie, nýbrž jako muzeum.

2.3 Smysl existence

Pokud se chceme zabývat samotnou existencí muzea, je dobré uvědomit si především jeho účel a poslání. Nezáleží na jeho poloze, velikosti nebo expozici. Vždy bychom

si z muzea měli odnést at' už nějaký nový poznatek nebo poučení či zážitek a uspokojení plynoucí z jeho návštěvy.

Různí odborníci z praxe se zabývají různými pohledy na muzeum. Alexandra Brabcová (2003) nahlíží na muzea (vč. muzeí umění) jako na veřejné instituce. Jejich úkolem je především pracovat na rozvoji své vzdělávací funkce, navazovat spolupráci a partnerství, a tím vytvářet vztah s místním společenstvím a mít vliv na občanskou společnost. (Brabcová, 2003)

Z jiného pohledu lze nazírat na muzeum jako na instituci kulturně historického dědictví. Do této problematiky patří hlavně památky. Existují dva typy – památky historické a památky umělecké. Historické lze ještě rozdělit na památky chtěné a nechtěné. Za typický příklad chtěné památky lze označit pomník. Vznikl totiž za nějakým konkrétním účelem, tj. aby připomínal určitou osobu nebo událost. Naproti tomu různé dokumenty nebo smlouvy představují příklad nechtěné památky. Vznikly v minulosti, aby plnily určitou funkci. (Horyna, 2003)

Pokud se zaměříme především na muzea na místní a regionální úrovni, můžeme též muzeum brát jako centrum místního společenství. Taktéž jako zdroj regionálních společenství. V tomto případě hraje hlavní roli mikroregion sdružující několik obcí společně s jejich volenými zástupci dohromady. Kromě politických a správních hranic, je mikroregion limitován i určitými historickými vazbami. (Bukačová, 2003)

Na základě potřeby ochrany nejen životního prostředí, ale i kulturního a historického dědictví a jeho interpretace, navazuje mikroregion kontakty s různými institucemi. Tyto organizace spojuje především stejné nebo podobné poslání, a to přiblížit a objasnit události, příběhy či existenci dějů v minulosti. Jedná se právě o muzea, galerie nebo různé památkové ústavy. (Bukačová, 2003)

Podle Jírového (2003) určuje smysl existence především fakt, že napomáhá k identifikaci místní komunity s danou lokalitou, jejím prostředím a historií. Smyslem existence v místním společenství je též touha či potřeba prezentovat lokalitu nebo region obyvatelům a návštěvníkům, a tím využít muzeum jako subjekt cestovního ruchu.

2.4 Typologie muzeí

Jírový (2003) klasifikuje muzea ze dvou hledisek, a to podle zřizovatele a zaměření sbírek. Říká, že muzea jsou městská a obecní, a jejich zaměření je především vlastivědné. Zabývá se tedy danou lokalitou, její historií, přírodou, kulturou apod. Druhým typem jsou muzea spolková, soukromá či podniková. Jejich specializaci udává zaměření sbírky, např. na dopravní techniku, tradiční výrobu skla či keramiky.

Existuje mnoho způsobů, jak muzea klasifikovat a dělit. Několik příkladů přináší Ambrose a Paine (2006), kteří rozdělují muzea podle jejich zřizovatele, podle zaměření muzejních sbírek, také dle oblasti, v níž působí, ale také podle návštěvníků, kteří muzeum navštěvují nebo podle způsobu, jak muzeum své sbírky prezentuje.

2.5 Řízení a financování

Chod a existence jakékoliv kulturní instituce je určován v ohledu jeho zřizovatele, jímž může být stát, ale i osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění. Mezi další důležité body patří také umístění a poloha objektu, jakož i jeho velikost a stav. Taktéž muzeum určuje jeho expozice a zaměření. Dále do této problematiky patří např. podmínky vymezující vlastnictví daného objektu, jeho financování, správa nebo údržba.

V České republice má většina kulturních institucí podobu příspěvkové organizace zřízené státem nebo územním samosprávným celkem. Její hlavní účel a činnost vymezuje zřizovatel (Zákon č. 250/2000 Sb.). V obecné rovině je povinností zřizovatele (obec, kraj, stát) zabezpečovat činnosti institucí, které spravují. Kromě toho by taktéž měl sledovat, jakým způsobem oslovuje veřejnost, co jí poskytuje a nabízí. Měl by mít přehled o tom, jak zapojuje občany do své činnosti a působení. (Jírový, 2003)

Kulturní instituce v podobě příspěvkových organizací hospodaří podle zřizovatelem schváleného rozpočtu a tvoří ho plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok. Hospodaří s příjmy, které získala vlastní činností např. vstupné, a s prostředky získanými od zřizovatele. Další příjmy tvoří peněžité dary jak od fyzických, tak právnických osob. Taktéž může čerpat prostředky z dotací nebo grantů. (Zákon č. 250/2000 Sb.)

3 Využití příkladů

Tato kapitola představuje pět významných osobností z různých oborů – lékaře, dva hudební skladatele, architekta a rybníkáře, ve vztahu s objekty, kde se narodily nebo místy, kde působily a zabývá se využitím jejich odkazu v těchto lokalitách.

3.1 Sigmund Freud a Příbor

Prvním příkladem je slavný lékař a zakladatel psychoanalýzy Sigmund Freud a jeho rodný dům. Narodil se 6. května 1856 v moravském městě Příbor. Už v roce 1859, se s celou svojí rodinou odstěhoval do Vídně, kde vystudoval gymnázium a medicínu. Zprvu působil spíše v teoretické medicíně, a poté, co začal působit ve vídeňské nemocnici se postupně propracoval k teorii psychoanalýzy. I přes pouhé tři roky, které strávil ve městě Příbor, si Freud své rodiště často připomínal a tyto vzpomínky ho provázely po celý život. (Rodný dům Sigmunda Freuda, 2019)

Město Příbor je na svého rodáka pyšné, proto vznikla myšlenka zrekonstruovat jeho rodný dům. Samotná rekonstrukce vrací dům do podoby, kdy ho obývala Freudova rodina. Dnes je v domě umístěna stálá expozice, jež je pojata velmi moderně a založena na multimediálním konceptu. Např. pomocí sluchátkového průvodce k návštěvníkům promlouvá hlas samotného Sigmunda Freuda. Zajímavým nápadem je také internetové propojení rodného domku i s dvěma dalšími domy, kde Freud trávil svůj život, tedy ve Vídni a v Londýně. Celé interaktivní pojetí muzea umožňuje návštěvníkům ještě širší pohled na život Freuda. Kontakt s muzei v Londýně a Vídni ještě více prohlubuje autentičnost celé expozice a vyzdvihuje tím její jedinečnost. Kromě toho podtrhuje význam expozice i několik exponátů, které byly objeveny při rekonstrukci domu. Pozoruhodnou součástí je také slavná pohovka, na které sedávali Freudovi pacienti. Přesněji řečeno se jedná o její měděnou repliku. Umístěna je přímo před domem, aby si ji návštěvníci mohli vyzkoušet nebo se na ní třeba vyfotografovat. (Rodný dům Sigmunda Freuda, 2019)

Navštívit rodný dům Sigmunda Freuda je možné po celý rok každý den vyjma pondělí a svátků. Otevírací doba je rozdělena podle sezony. Vstupné se liší podle jednotlivých kategorií. Pro příklad, dospělé vyjde vstupné na 40 Kč, studenty a seniory na 20 Kč. Muzeum také nabízí možnost vstupného pro rodiny nebo děti od 7 do 15 let. Osobně si ale

myslím, že tento dům není typem, který by rodiny s dětmi vyhledávaly. (Turistický informační portál města Příbor, 2019)

Nejen o Freudově rodném domu informují webové stránky domu www.freudmuseum.cz. Ve stručnosti přibližují samotnou osobnost psychoanalytika či nabízí přehled jeho jednotlivých děl. Z pohledu cestovního ruchu je velkou výhodou informační centrum zřízené přímo v rodném domě. Pokud turisté zamíří do města Příbor za jinou památkou, ale přesto vyhledají informační centrum, mohou se rozhodnout i pro návštěvu Freudova domu právě vzhledem k jeho umístění. Jak informační centrum, tak webové stránky nabízí několik tipů na výlety do okolí města, i to je podle mého názoru velkým přínosem pro cestovní ruch v mikroregionu Lašská brána Beskyd. O možnosti návštěvy se lze dozvědět také z webových stránek města Příbor, či informačního portálu Lašská brána Beskyd. Též návštěvníkům nabízí tip na tento výlet a návštěvu i portál www.kudyznudy.cz.

Kromě rodného domku se ve městě nachází ještě několik míst, která na Freuda odkazují. Jedním z příkladů je Freudova ulice. Když se po této ulici vydáte, nedojdete nikam jinam než na Freudovo náměstí. Stejnojmenný hotel či pekárna jsou další ukázkou toho, že toto slavné jméno provází občany i návštěvníky města Příbor opravdu na každém kroku.

3.2 Wolfgang Amadeus Mozart a Salcburk

Dalším příkladem bude slavný hudební velíkán Wolfgang Amadeus Mozart. Narodil se 27. ledna 1756 ve městě Salcburk, kde také žil a komponoval. Během svého života složil více než 600 děl (Vítek, 1994). K této úspěšné hudební kariéře mu „stačilo“ pouhých 35 let života a příčina jeho smrti není dodnes jasná. Pravděpodobně se jednalo o infekční chorobu. (Ebelová, 2019)

Mozart sice svým životem a tvorbou symbolizuje dobu klasicismu, avšak jeho odkaz lze v současném Salcburku najít prakticky kdekoliv. Oficiální průvodce Salcburkem (2019) říká, že těmi největšími atrakcemi jsou Mozartův rodný dům a Mozartova rezidence.

Existuje též Mezinárodní nadace Mozarteum. Vznikla už roce 1880 a za svůj cíl si dává zachovat a zpřístupnit Mozartovo dědictví, především ve sféře koncertů, vědy a muzeí. Jedním z příkladů je Mozartův dům pro koncertní účely, který byl postaven letech 1911

až 1914, pod vedením Nadace. Dnes je budova sídlem Nadace Mozarteum, nicméně koncertní účel plní stále. (Stiftung Mozarteum, 2019)

Nadace Mozarteum taktéž stojí za vznikem muzea v Mozartově rodném domě. Poprvé bylo zřízeno už v roce 1880 (v téže roce, kdy vznikla samotná nadace). Současnou podobu domu daly až postupné úpravy v posledních dekádách. Mozart se svou rodinou žil v bytě ve třetím patře. Právě onen byt dává prostřednictvím svého vybavení návštěvníkům příležitost nahlédnout do tehdejších časů. Samotná expozice muzea nabízí naprosté unikáty. Příkladem jsou hudební nástroje, které Mozarta v životě provázely. (Oficiální průvodce Salcburkem, 2019)

Milovníci Mozarta mohou muzeum v Obilné uličce č. 9 (Getreidegasse) navštívit každý den od 9:00 do 17:30 hodin, v červenci a srpnu dokonce od 8:30 do 19:00 hodin. Samotná prohlídka trvá přibližně hodinu. Co se týká vstupného, má muzeum spoustu variant, nicméně základní vstupné vyjde na 11 €. Studentské vstupné činí pouze 4 €. (Stiftung Mozarteum, 2019)

Další místo připomínající slavného skladatele je muzeum umístěné v Mozartově rezidenci. Jedná se o dům, kam se rodina přestěhovala, neboť předchozí byt už pro ni byl moc malý. I v tomto případě se o otevření muzea zasloužila Nadace Mozarteum. Nutno podotknout, že dům není původní. V důsledku zasažení pumou, která byla shozena na město během druhé světové války, musela být budova stržena. Následně pak na tom samém místě vyrostla nová budova po vzoru té původní. (Oficiální průvodce Salcburkem, 2019)

Muzeum vtahuje návštěvníky do období, kdy Mozart pobýval v Salcburku a popisuje život jeho rodiny. Krom toho je zde vystaven skladatelův kladívkový klavír a různé dokumenty týkající se jeho života (Oficiální průvodce Salcburkem, 2019). Součástí muzea je i zvuková a filmová sbírka. Přesněji řečeno jde o archiv zvukových a obrazových nahrávek mapující Mozartův život a dílo. (Stiftung Mozarteum, 2019)

Muzeum v Mozartově rezidenci se nachází na Makartově náměstí (Makartplatz) na druhém břehu řeky Salzach. Otevírací doba se neliší od muzea v rodném domě, stejně tak jako vstupné. (Oficiální průvodce Salcburkem, 2019)

Mozartův odkaz je zjevný opravdu na každém kroku. Názornou ukázkou může být náměstí pojmenované po skladateli či socha Mozarta, která se tyčí uprostřed tohoto

náměstí. Vedle toho se v Salcburku pořádá mnoho koncertů a hudebních festivalů na Mozartovu počest. Mozartův týden je typickým hudebním festivalem. Každoročně tento festival klasické hudby připadá přibližně na přelom ledna a února, aby symbolizoval oslavu Mozartových narozenin (Oficiální průvodce Salcburkem, 2019). Nelze opomenout Mozartovy koule, slavné pralinky vyrobené z pistáciového marcipánu, nugátu a tmavé čokolády.

3.3 Josef Hoffmann a Brtnice

Josef František Maria Hoffmann byl slavný architekt a designér 20. století. Narodil 15. prosince 1870 v Brtnici nedaleko Jihlavy. Studoval na jihlavském gymnáziu a poté na Vyšší státní průmyslové škole v Brně. Stěžejní pro něj bylo studium architektury na Vídeňské akademii (Wiener Akademie), kde se učil od Karla von Hasenauera a Otty Wagnera. Společně s Gustavem Klimtem stál u zrodu svazu Vídeňská secese (Wiener Jugendstil). Do povědomí veřejnosti tehdejší doby se zapsal díky tvorbě interiéru a portálu domu Apollo. Díky tomu se zanedlouho stal velmi žádaným architektem Vídně. (Město Brtnice, 2019)

Jeho rodiště si ho připomíná především prostřednictvím jeho rodného domu. Hoffmannův dům najdeme na brtnickém náměstí č. p. 263. Samotná stavba se nese v barokním stylu, ale díky zásahu a úpravám architekta Hoffmanna, zde můžeme vidět ukázky vídeňské secese. Rozhodl se tak po smrti svých rodičů, aby dům mohl využívat společně se svými sourozenci jako letní byt. Pro každý pokoj navrhl originální výmalbu, starý nábytek doplnil novými kusy a nevyužitou místnost vedle průjezdu přetvořil na pracovnu. Na dvoře nechal postavit altán, jehož součástí byl zahradní nábytek. Bohužel v roce 1945 byl dům rodině zabaven a několik let jen chátral a jeho vybavení se postupně ztrácelo neznámo kam. Po roce 1989 se obci podařilo dům získat zpět do vlastnictví. Následně byl dům zrekonstruován do původní podoby podle dobových fotografií. (Moravská galerie v Brně, 2010)

V současné době je rodný dům Josefa Hoffmanna pod správou Moravské galerie v Brně, a zároveň je společným pracovištěm Moravské galerie a rakouského Muzea užitého umění (Museum für angewandte Kunst, MAK) ve Vídni. V domě bychom našli stálou expozici, která se nevěnuje přímo životu architekta, nýbrž jeho tvorbě. Expozice nese název *Josef Hoffmann: Inspirace*. Především z toho důvodu, že představuje designérovy

zdroje inspirace. Brtnice se bez pochyby dá označit za hlavní místo, jímž se nechal inspirovat. Vedle toho je v Hoffmanově tvorbě znatelný vliv Otty Wagnera, u něhož byl studentem. (Moravská galerie v Brně, 2010)

Od roku 2018 se návštěvníci muzea také mohou těšit z nově zpřístupněné zahrady, jejíž součástí je mobilní bar. Navíc se v domě nachází i relaxační zóna s knihovnou. Novinkou je zároveň interaktivní sekce, díky níž si zájemci mohou vytvořit například pohlednici s motivy J. Hoffmana. Ti, kteří si chtějí prověřit své znalosti týkající se Josefa Hoffmanna, mohou vyzkoušet kvíz a zjistit, jak dobře znají život a tvorbu slavného brtnického rodáka. (Moravská galerie v Brně, 2010)

Dalším lákadlem pro nadšence architektury, a především designu jsou sezonní výstavy, které pořádá Rakouské muzeum užitého umění. Jedná se vždy o výstavy architektů, designérů, ale také sochařů nebo scénografů, kteří jsou v kontextu s Hoffmanovou tvorbou a dílem, např. Friedrich Kiesler, Adolf Loos či Koloman Moser. Výstavy konané v roce 2017 a 2018 byly podpořeny příspěvkem ze státního rozpočtu ČR a z Evropského fondu pro regionální rozvoj. (Město Brtnice, 2019)

Jednou z dalších možností, jak poznat Hoffmanův rodný dům je Kulturní stezka *Po stopách moderny*. Projekt sdružuje celkem osm míst, která prezentují životy významných představitelů evropské kultury první poloviny 20. století. Stezka začíná v Brně a vede skrz Uměleckoprůmyslové muzeum, Jurkovičovu vilu, Památník Leoše Janáčka a Villu Tugendhat. Další zastávkou je právě Rodný dům Josefa Hoffmanna. Dále stezka vede do Jihlavy k Domu Gustava Mahlera, pokračuje přes Stálou expozici Alfonse Muchy v Ivančicích až do vídeňského Muzea užitého umění (MAK). (Moravská galerie v Brně, 2019)

Rodný dům Josefa Hoffmana mohou zájemci navštívit v průběhu roku každý den podle sezony. Plné vstupné činí 80 Kč. Poloviční vstupné vyjde na 40 Kč a je určeno dětem, studentům a seniorům nad 60 let. Dům nabízí i variantu rodinného a skupinového vstupného. Všechny druhy vstupného zahrnují i výklad. Pokud však návštěvníci nemají o výklad zájem, obdrží u vstupu desky obsahující informace o domě a expozici, a tak mohou prohlídku absolvovat bez průvodce. (Město Brtnice, 2019)

3.4 Gustav Mahler a Jihlava

Gustav Mahler byl hudební skladatel a dirigent a svým dílem spadá do období pozdního romantismu. Narodil se v obci Kaliště nedaleko Humpolce. S Jihlavou je spojen z toho důvodu, že v ní prožil patnáct let svého života. Bez pochyby patří k nejvýznamnějším občanům Jihlavy.

I přesto, že Mahler není rodákem z Jihlavy, dá se říct, že s jeho odkazem se setkáváme na každém rohu. Mahlerovo jméno nese hotel a penzion či galerie nebo park. Významnou událostí je i festival *Hudba tisíců – Mahler Jihlava*. Také městem vede naučná stezka s názvem *Po stopách Gustava Mahlera*, která přibližuje jednotlivá místa prezentující skladatelův život ve městě.

Za nejvýznamnější místo spojené s Mahlerem můžeme považovat Dům Gustava Mahlera ve Znojemské ulici č. 4 a 6. Historie domu sahá až do 16. století. Úplně první připomínkou Mahlera a jeho pobytu je pamětní deska umístěná na průčelí domu. Odhalena byla v roce 1960 při příležitosti Mahlerových 100. narozenin. Bohužel dům byl po druhé světové válce zabaven ve prospěch státu. Počátkem 90. let se městu podařilo získat dům zpátky do svého vlastnictví. Ten vzápětí sloužil Moravským kovárnám jako ubytovna. Po rekonstrukci v 90. letech byl dům provozován Městskou knihovnou a plnil účely výstavních prostor. (Statutární město Jihlava, 2019)

V současnosti je v domě celkem šest stálých expozic věnujících se Mahlerově rodině, jeho životu či jeho současníkům. Dům je také dějištěm výstav a akcí různých druhů. Součástí domu je také audiovizuální sál, ve kterém se zájemci mohou zaposlouchat do Mahlerových skladeb nebo se zde účastnit doprovodných akcí či přednášek. V domě se také nachází dětský svět, jenž je určen malým návštěvníkům. Je zde k dispozici i badatelna vybavená počítači a literaturou týkající se života a díla Mahlera. (Statutární město Jihlava, 2019)

Na dnešní podobě domu se částečně podílel projekt *Poznejte Gustava Mahlera*, jenž měl za cíl zpřístupnit skladatelův život a dílo netradiční formou. Realizace projektu byla podpořena Regionálním operačním programem NUTS II Jihovýchod, prioritní osa 2 Rozvoj udržitelného cestovního ruchu, oblast podpory 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch.

V této podobě je Dům Gustava Mahlera spravován Magistrátem města Jihlavy. Konkrétně Kancelář primátora, oddělení cestovního ruchu, jež zajišťuje provoz a propagaci samotného domu i akcí s ním spojených. Díky rozhovoru s paní Mgr. Janou Součkovou, zaměstnankyní zajišťující provoz Domu Gustava Mahlera, jsem zjistila, že o konaných akcích a událostech se lze také dozvědět prostřednictvím tisku, tedy z Jihlavských listů a Jihlavského deníku či časopisu *Art Antiques*. Na propagaci domu se též podílí oficiální facebookový profil, jak města Jihlavy a Domu Gustava Mahlera, tak oficiální Instagram města. Počet návštěvníků ročně dosahuje přibližně 2 500.

3.5 Štěpánek Netolický a Třeboň

Štěpánek Netolický, narozen asi 1460. Tento slavný rybníkář je autorem rybníční sítě na Třeboňsku, jejíž součástí jsou rybníky Opatovický, Horusický, Kaňov a Záblatý. Jeho nejznámějším dílem je však 48 km dlouhá Zlatá Stoka, jejíž účelem bylo nahánět a vypouštět vodu třeboňských rybníků. Ač je Netolický rodákem z nedalekých Netolic, najdeme jeho odkaz především v Třeboni. Působení Netolického v Třeboni připomíná Dům Štěpánka Netolického na Masarykově náměstí č. p. 89, a zároveň i pamětní deska umístěná na tomto domě. (MAS Blanský les – Netolicko, 2007)

Dům nese jméno Netolického, protože právě on je nejvýznamnější osobou, která v něm žila. Od roku 2015 je dům Centrem Třeboňského rybníkářského dědictví. Je v něm instalována stálá interaktivní expozice. Návštěvníci se díky expozici dozvědí nejen o tradici rybníkářství, ale i o osobě Štěpánka Netolického. Součástí jsou také prostory pro konání různých výstav, přednášek a kulturních akcí. Dům má svůj význam i z pohledu architektury. Jedná se totiž o příklad dochované renesanční stavby v Třeboni. (Dům Štěpánka Netolického, 2017)

Dům je možné navštívit po celý rok kromě pondělí, otevírací doba se liší podle sezony a podrobně se o ní lze dozvědět z webových stránek. Vstupné pro dospělé vychází na 50 Kč. Pro děti, studenty a seniory je vstupné 25 Kč. Je zde také možnost společného zvýhodněného vstupného pro Dům Netolického a Dům přírody Třeboňsko. Vstup pro dospělé za 70 Kč, děti a studenty za 40 Kč. Existuje také varianta za 220 Kč, která umožňuje zájemcům vidět Dům Štěpánka Netolického, Galerii Třeboň v marcipánu a Pivovar Bohemia Regent Třeboň. (Dům Štěpánka Netolického, 2017)

Potřebné informace týkající se domu lze najít na webových stránkách domu. Dále je možné se o domu dozvědět z portálu kudyznudy.cz, webových stránek Krajského turistického informačního centra jižní Čechy nebo z webu společnosti Destinace Třeboňsko. Propagaci domu napomáhá i profil na sociální síti Facebook. Jsou zde zveřejňovány novinky, informace o nadcházejících událostech a fotky z již proběhlých akcí. Profil také nabízí možnost zeptat se na potřebné informace a umožňuje návštěvníkům zveřejnit jejich recenzi.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Jan Kubiš

Jan Kubiš, narozen 24. června 1913, je slavným rodákem z Dolních Vilémovic nedaleko města Třebíče. Také rotmistr pěchoty, příslušník 1. pěšího pluku ve Francii, příslušník 1. pěšího praporu ve Velké Británii, ale především parašutista a příslušník skupiny Anthropoid. (Láník, 2005)

Vyrůstal v Dolních Vilémovicích a navštěvoval zde obecnou školu. Když bylo Janovi osm let, jeho teta ho vzala k sobě na vychování do nedalekého Ptáčova, kde zůstal do svých čtrnácti let. Po ukončení školní docházky se vrátil zpět do Dolních Vilémovic. V následujících letech se živil jako čeledín. (Stehlík, 2017)

Zásadní byl pro Jana Kubiše říjen 1935, musel jako všichni mladí muži jeho věku nastoupit k výkonu vojenské služby. Stal se příslušníkem jihlavského pěšího pluku 31 „Arco“ a za krátkou dobu se stal výborným vojákem. To ostatně dokazuje i fakt, že ihned po absolvování vojenského výcviku byl vybrán do poddůstojnické školy. Následně byl v říjnu roku 1936, jako již absolvent poddůstojnické školy, povýšen do hodnosti svobodníka. O rok později jej povýšili na desátníka. Místo toho, aby však svlékl uniformu a vrátil se zpět domů, se Jan Kubiš rozhodl jinak a zavázal se v armádě na další dva roky. Stal se tedy délesloužícím poddůstojníkem. Poté byl přesunut k pěšímu pluku 34 v Opavě, kde sloužil již jako četař. Nutno říci, že Jan Kubiš byl velkým vlastencem a k jeho přednostem patřily i výborné velitelské schopnosti. Svědčí o tom fakt, že také po nějakou dobu zastával funkci zástupce velitele čety. (Stehlík, 2017)

Po obsazení Československa se Jan Kubiš rozhodl odejít ilegálně do Polska. Ve svém deníku tuto cestu popisuje jako nebezpečnou, protože polské hranice v tu dobu už byly přísně hlídány. Navzdory těmto nepříjemnostem, ale na druhou stranu i díky troše štěstí, se Jan dostal do vojenského tábora v Malých Bronowicích. Právě tady vznikala československá jednotka, jímž se stal členem. I přesto, že zde příliš dlouhou dobu nepobyl, získal zde nového kamaráda Slováka Jozefa Gabčíka. (Stehlík, 2017)

V červenci roku 1939 s ostatními československými dobrovolníky odjel do Francie, kde se nechal angažovat do francouzské cizinecké legie. Svým podpisem se zavázal na pět let. Zanedlouho po vypuknutí 2. světové války byl však z francouzské cizinecké legie

propuštěn a vrátil se spolu s ostatními do jihofrancouzského města Agde. Právě zde se totiž formovala zahraniční československá armáda. Koncem roku 1939 byl povýšen do hodnosti rotný. (Bednář a kol., 1991)

V červnu 1940 opustil Francii a byl evakuován do Velké Británie. Právě v Anglii se začíná jeho život v armádě pomalu ubírat k tomu, že se brzy s Jozefem Gabčíkem zapíše už navždy do historie... V Anglii prošel výcvikem a krátce nato byl poslán do Skotska do kurzu pro speciální úkoly. (Stehlík, 2017)

V říjnu roku 1940 byl opět povolán ke speciálnímu výcviku. Hlavním důvodem bylo jeho zařazení do Operace Anthropoid. Úkolem skupiny měla být sabotážní nebo teroristická akce. Bylo tedy třeba, aby ještě více zdokonalil své schopnosti a dovednosti při střelbě, v sebeobraně či při práci s trhavinami a výbušninami, kterých později využije při plnění svého úkolu. (Stehlík, 2017)

Po tvrdém výcviku a řádné přípravě na svůj úkol byl v noci 29. prosince 1941 Jan Kubiš s Jozefem Gabčíkem vysazen v Protektorátu Čechy a Morava. I když seskočili asi o 90 km jinde, dokázali se rychle zorientovat a vyhledat pomoc domácího odboje, aby mohli splnit svůj nelehký úkol.

Janu Kubišovi bylo uděleno mnoho ocenění a vyznamenání, bohužel většinu z nich obdržel **in memoriam**. (Obec Dolní Vilémovice, 2019a)

- Croix de guerre 1939-1945 Francie
- Československý válečný kříž 1939 (3x)
- Pamětní medaile československé armády se štítkem Francie a Velké Británie
- Certificate of the KING'S Commendation – Velká Británie
- Československý vojenský řád Za svobodu
- Československý vojenský řád bílého lva Za vítězství I. stupně
- Řád Milana Rastislava Štefánika III. třídy

4.1 Místa spojená s osobou Jana Kubiše

4.1.1 Česká republika

Rodný dům v obci Dolní Vilémovice

Jan Kubiš v tomto domě vyrůstal a žil zde do svých osmi let, tedy do roku 1922. Janova rodina zde žila stále. V období heydrichiády, když gestapo zatýkalo rodinné příslušníky a spolupracovníky parašutistů, žila v domě Janova sestra se svým manželem a rodinou. (Švarcová, 2007)

V roce 2009 dům obci daroval jeho předešlý vlastník. I přes velmi špatný a zchátralý stav, ve kterém se dům nacházel, se obec v čele s tehdejší starostkou Jitkou Boučkovou, rozhodla dům opravit. Smyslem rekonstrukce bylo vybudovat muzeum, které by připomínalo život jednoho z největších hrdinů naší historie. Kvůli velké finanční náročnosti na rekonstrukci byla vyhlášena veřejná sbírka, v níž byly v průběhu tří let vybrány 2 000 000 Kč. Dary přicházely z různých zdrojů. Nejvíce však přispěly Nadace ČEZ a Kraj Vysočina. Za zmínku stojí, že do sbírky se zapojili nejen čeští občané, ale i Slováci či Francouzi. Je tedy vidět, že odkaz Jana Kubiše zasahuje za hranice České i Slovenské republiky. Mezi další, jež přispěly svými finančními dary patří také školy či skupiny vojenské historie. (Obec Dolní Vilémovice, 2019)

Rekonstrukci domu zabezpečila stavební firma pana Vlastimila Hádlíka. Nutno podotknout, že na opravě Kubišova rodného domu se také podílelo mnoho místních dobrovolníků, členové klubů vojenské historie, také vojáků aktivních záloh z Krajského vojenského velitelství Jihlava. Rekonstrukce i veškeré opravy zabraly podle webu obce celkem 1 055 pracovních hodin. Díky tomu se podařilo ušetřit, ale i přesto vybrané nashromážděné finance ve veřejné sbírce bohužel nestačily. Navzdory tomu byla obnova domu dokončena a Dolní Vilémovice vyhlásily druhou veřejnou sbírku, aby získaly potřebnou částku pro úplné dokončení rekonstrukce. (Obec Dolní Vilémovice, 2019)

V současnosti je dům ve správě obce. Lze ho navštívit kdykoliv, po celý rok po předchozí domluvě s paní Julií Fňukalovou, jež je v správě a neteří Jana Kubiše. Vstupné je dobrovolné. Co se týká propagace domu, je možné se o něm dozvědět především z webových stránek obce nebo z facebookového profilu Rodný dům Jana Kubiše, který

též spravuje obec. Dozvědět se o něm také lze díky portálu kudyznudy.cz, webovým stránkám Vysočina Tourism.

Za loňský rok do Dolních Vilémovic za účelem návštěvy zavítalo přibližně 1 500 návštěvníků. (Julie Fňukalová, správkyňe, neteř Jana Kubiše)

Městys Nehvizdy

Jedním z dalších míst, kde bychom našli spojitost s Janem Kubišem je obec Nehvizdy nacházející se na východ od Prahy. Důvodem, proč zmiňuji právě Nehvizdy je místo seskoku skupiny Anthropoid, jež byl Jan součástí. Právě nad územím obce byl v noci z 28. na 29. prosince 1941 pod falešným jménem Otto Strnad vysazen. Je to tedy úplně první místo připomínající jeho osobu při návratu do okupované vlasti. Za zmínku stojí i skutečnost, že Nehvizdy nebyly plánovaným místem seskoku, ale několik desítek kilometrů vzdálená Plzeň. (Stehlík, 2017)

V současnosti připomíná místo výsadku pomník odhalený v roce 2010. Obec také uspořádala oslavu k výročí 75 let od seskoku. Součástí akce byl nejenom seskok parašutistů Armády České republiky, ale i mše za oba výsadkáře a oběti heydrichiády konaná v místním kostele. Celá akce byla uspořádána pod záštitou ministra obrany i britské velvyslankyně. (Městys Nehvizdy, 2019)

Zatáčka v Libni

Tato zatáčka spojující Kirchmayerovu třídu (dnes Zenklova) a ulici V Holešovičkách sehrála v dějinách druhé světové války velmi významnou roli. Jevila se jako vhodné místo pro splnění přísně tajného úkolu. Rozkaz pro Kubiše s Gabčíkem zněl jasně, uskutečnit atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Příprava byla dlouhá a plán byl takový, zpomalit Heydrichův vůz při jeho každodenní cestě na Pražský hrad. Právě daná zatáčka byla nejlepší volbou, vzhledem k jejímu tvaru bylo potřeba jízdu přizpůsobit a patřičně zpomalit. Právě ve chvíli, kdy protektorův vůz vjížděl do této křižovatky, se mu do cesty postavil Jozef Gabčík připraven pálit. Bohužel zbraň selhala, a tak nešlo vše úplně podle plánu. Naštěstí opodál stojící Jan Kubiš držel v ruce připravenou bombu, kterou vhodil na Heydrichův automobil, čímž spáchal atentát na Heydricha. Stalo se tak 27. května 1942 v 10:35 hodin v pražské Libni. (Láník, 2005)

Současná podoba zatáčky se už příliš neshoduje s původní, ale přesto je zde pomník připomínající nejdůležitější čin čs. odboje za druhé světové války. Pomník Operaci

Anthropoid je takřka nepřehlédnutelný díky svému devítimetrovému podstavci, na němž stojí tři postavy shlížející dolů a trojúhelníkový tvar pomníku má symbolizovat klín na čs. vlajce. Dvě postavy reprezentují vojáky, a vzhledem k tomu, čs. odboj byl významně podporován z různých řad i civilním obyvatelstvem, má třetí postava znázorňovat civilního obyvatele. Tento pomník byl odhalen 27. května 2009 v 10:35 hodin, při příležitosti 67. výročí atentátu. Přesně o rok dříve byl na tomto místě zasazen základní kámen. (Městská část Praha 8, 2019)

Krypta kostela sv. Cyrila a Metoděje v Praze, Resslova ulice

Po atentátu se Jan Kubiš, i s ostatními výsadkáři, skrýval v kryptě Chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze v Resslově ulici. Bohužel i tak byli nacisty vypátráni, a to na základě zrady Karla Čurdy, jenž byl členem jiné paraskupiny. Nacisté okamžitě zahájili útok na kostel a jejich přesila byla obrovská. Jan Kubiš statečně bránil kostel z kůru, ale na nacistickou přesilu to bohužel nestačilo. Svůj život neukončil vlastní rukou, nýbrž podlehl četným zraněním a vykrvácel. Jan Kubiš zemřel 18. června 1942 ve věku 28 let. Po následné identifikaci a pitvě, bylo jeho tělo vhozeno do hromadného hrobu na d'áblickém hřbitově. (Spolek pro vojenská pietní místa, 2014b)

V současné době je zde situován Národní památník hrdinů heydrichiády. Stehlík (2017) označuje památník jako nejdůstojnější místo, jež připomíná Kubišovu památku. Před vstupem do krypty je muzeum. Podle Vojenského historického ústavu (2019) expozice mapuje události od Mnichovské dohody, přes vznik protektorátu Čechy a Morava, nástup Reinharda Heydricha k moci, k přípravám a provedení Operace Anthropoid až k poslednímu boji v kryptě kostela.

Samotná krypta se nese ve vzpomínkovém duchu a nachází se v ní busty sedmi parašutistů společně s jejich životopisy. Busta Jana Kubiše je umístěna jako druhá vlevo vedle busty Jozefa Gabčíka. (Vojenský historický ústav, 2019)

Pamětní desky a pomníky

Pro větší přehlednost uvádím i seznam pamětních desek a pomníky, které ať už přímo nebo nepřímo souvisí s osobou Jana Kubiše. Celkem je těchto míst čtrnáct. V Čechách, na Moravě a ve Slezku dvanáct a zbývající dvě bychom našli ve Velké Británii a ve Skotsku. Některá místa prezentují jeho život, jiná zase znázorňují výcvik v zahraničí nebo čin na základě kterého odvolala Velká Británie svůj podpis mnichovského diktátu.

1. Pamětní deska Jan Kubiš v Dolních Vilémovicích na kulturním domě (1992)
2. Pamětní deska Jan Kubiš v Sádce v čele hasičské zbrojnice
3. Pamětní deska na Praze 2, ulice Václavská a Resslova (2018)
4. Pamětní deska Jan Kubiš v Rudíkově na budově Orlovny (1947)
5. Pamětní deska Jan Kubiš v Opavě, budova Magistrátu (2012)
6. Pamětní deska Obětem 2. světové války na Praze 2, Resslova ulice (1947)
7. Pamětní deska rodina Králova, Jozef Gabčík a Jan Kubiš v Plzni, ulice Pod Záhorskem
8. Pomník Jan Kubiš v Litultovicích, u kostela sv. Bartoloměje
9. Pomník Jozef Gabčík a Jan Kubiš v Nehvizdech (2010)
10. Pomník Obětem 1. a 2. světové války v Dolních Vilémovicích na návsi
11. Pomník Obětem 2. světové války v Nehvizdech, ulice Pražská
12. Pomník Operace Anthropoid na Praze 8, ulice V Holešovičkách
13. Pomník československým vojákům, Arisaig, Skotsko (2009)
14. Pomník československým vojákům, letcům a vlastencům padlým ve druhé světové válce, Leamington, Velká Británie. (Spolek pro vojenská pietní místa, 2014b)

4.1.2 Zahraničí

Anglie, Skotsko

Ve Velké Británii se s Janem Kubišem pojí několik míst. Prvním je zámecký park Cholmondeley v hrabství Cheshire. Bylo zde zřízeno stanové městečko, kde se soustřeďovali tehdejší čs. vojáci. Jan Kubiš tady prošel rotmistrovskou školou a po jejím absolvování s velmi dobrým hodnocením, byl povýšen na rotmistra. Následně se dostal do úzkého výběru mužů vybraných k výcviku pro speciální operace (Stehlík, 2017). Na počest československé armády, tedy i Jana Kubiše, připomíná jejich odkaz památník umístěný v parku zámku Cholmondeley. (Spolek pro vojenská pietní místa, 2014a)

Po absolvování výcviku v táboře Cholmondeley odjel Jan Kubiš, spolu s dalšími vybranými pro plnění zvláštních úkolů, do Skotska. Absolvoval zde kurz, díky němuž ještě více zdokonalil své dovednosti ve střelbě či v zacházení s různými druhy trhavin apod. Následně absolvoval i kurz, jehož obsahem byla jak teoretická, tak praktická

příprava na seskok padákem. Účelem kurzu bylo v podstatě připravit budoucího parašutistu na vysazení ve vlasti. (Ministerstvo obrany, 2017)

I na tomto místě, kde se cvičily stovky vojáků, mezi nimi i Jan Kubiš, byl odhalen památník čs. vojákům. Stalo se tak při příležitosti Dne válečných veteránů 11. listopadu 2009 ve skotském městečku Arisaig. (Haladová, Burian, 2009)

Město Ightfield je místem, kde žila rodina Ellisonových, s níž se spřátelili během svého výcviku a pobytu v Anglii. Jan s Jozefem poznali nejdříve sestry Ellisonovy a následně i celou rodinu. V této souvislosti byla na počest obou parašutistů odhalena pamětní deska, jež se nachází na hrobě jejich spřátelené rodiny. (Štráfeldová, 2017)

4.2 Akce spojené s osobou Jana Kubiše

4.2.1 Slavnostní otevření rodného domu

Dne 22. června 2013 (Stehlík, 2017) proběhla v Dolních Vilémovicích velká událost. Obec si připomněla sto let od narození svého slavného rodáka. Sjeli se sem návštěvníci z celého Česka. Hlavním důvodem však bylo odhalení zrekonstruovaného rodného domu Jana Kubiše. K vidění byly také předměty z vlastnictví Jana Kubiše objevené při nedávné rekonstrukci domu. Jedná se hlavně o vzácné fotografie, osobní korespondenci, dokumenty či část uniformy. (Vojenský historický ústav, 2019)

4.2.2 Otevření stálé expozice a odhalení busty

24. říjen 2015, datum události bylo opět zvoleno tak, aby připomnělo události, jež se v minulosti odehrály, konkrétně v roce 1942. V tento den nechali nacisté popravit jak spolupracovníky výsadkářů, tak Kubišovy příbuzné. (Vojenský historický ústav, 2019)

Celou expozici vytvořil Vojenský historický ústav Praha v čele s kurátorem Zdeňkem Špitálníkem. Vše se odehrálo za podpory Ministerstva obrany. Expozice prostřednictvím informačních panelů provede návštěvníky životem Jana Kubiše od jeho narození až po smrt. Kromě těchto panelů zde návštěvníci naleznou také dochované předměty jako jsou např. válečná vyznamenání, britská přilba, nebo čepice od operačního oděvu. (Vojenský historický ústav, 2019)

Součástí této události bylo také slavnostní odhalení busty Jana Kubiše, která vznikla za podpory Ministerstva obrany. Tvůrci busty jsou sochaři Bohumíra Smolejová a Stanislav F. Müller. (Obec Dolní Vilémovice, 2019b)

4.3 Ostatní

S osobou Jana Kubiše a jeho rodným domem se pojí i několik, dalo by se říct, upomínkových předmětů. Především jsou to poštovní známky, pamětní mince, turistická známka a nálepka. Jeho jméno připomíná ulice v Praze-Libni, poblíž místa atentátu. Taktéž bychom Kubišovu ulici našli například v Pardubicích či Třebíči. (Spolek pro vojenská pietní místa, 2014b)

Turistická známka a nálepka

Dřevěná turistická známka s podobiznou Jana Kubiše i turistická nálepka vyobrazující jeho rodný dům jsou označeny číslem 2352. Na známce je vyobrazena Kubišova podobizna. Z návštěvnického hlediska se jedná o suvenýr, který si mohou zakoupit na památku. Sběratelům těchto známek může sloužit i jako jakýsi doklad, že dané místo navštívili. Oproti tomu na nálepce najdeme Kubišův dům a jeho bustu. Kromě toho jsou na ní také GPS souřadnice, jež návštěvníka dovedou přímo ke Kubišovům. Navíc v rohu dole je vyobrazen QR kód ukrývající audio průvodce. Po jeho načtení pomocí aplikace v chytrém telefonu si lze poslechnout příběh daného místa. (Turistické známky, 2019)

Poštovní známka

První poštovní známka, vyšla téměř padesát let od atentátu, a to 21. května 1992. Jednalo se o známku v nominální hodnotě 1 československá koruna. Měla symbolizovat čs. západní odboj a připomínat atentát na Heydricha. Jan Kubiš na ní byl vyobrazen společně s Jozefem Gabčíkem. (Filaso.cz, 2019)

Pamětní medaile

V roce 2012 vydala Česká pošta k 70. výročí Operace Anthropoid dopisnici a taktéž vznikla i zlatá pamětní medaile. Jak na dopisnici, tak na medaili byli vyobrazeni Kubiš a Gabčík, stejně tak bombou zasažený Heydrichův mercedes. (Stehlík, 2017)

Zlatý dukát

Další mincí přispěla i Česká mincovna, když vydala u příležitosti 75. výročí atentátu,

zlatý dukát. Věnovaný je Jozefu Gabčíkovi a Janu Kubišovi, jejichž portrét tvoří averz mince. (Česká mincovna, 2019)

Filmové snímky

Osobu Jana Kubiše najdeme také ve dvou filmových snímcích. První z nich nese název „*Atentát*“ (1964). Pochází z dílny českého režiséra Jiřího Sequense. Na základě studia událostí, jež provázely atentát, se pokusil zrekonstruovat přípravy i jeho samotné dění. I přes několik historických nesrovnalostí, je film hodnocen velmi kladně. (ČSFD, 2019)

Snímek s názvem „*Anthropoid*“ (2016) vzešel z koprodukce Velké Británie, České republiky a Francie. Režisér Sean Ellis poměrně realisticky vystihl příběh dvou vojáků vysazených ve vlasti. Celkem podrobně mapuje události od výsadku přes samotný atentát až po úkryt v kryptě kostela. Film byl slavnostně uveden v roce 2016 u příležitosti zahájení Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech. Kromě zahraničních herců se ve snímku objevilo i mnoho představitelů české filmové scény. (ČSFD, 2019)

5 Dotazníkové šetření

Práce je doplněna vlastním dotazníkovým šetřením (Příloha B), který zkoumá znalost dotazovaných o Janu Kubišovi a informovanost o existenci rodného domu. Zabývá se tím, jak jsou respondenti obeznámeni s Janem Kubišem. Celkem dotazník obsahuje 8 otázek. Prvních 5 otázek je zaměřeno na samotné šetření a další 3 otázky se zabývají pohlavím, věkem a vzděláním respondentů.

Dotazník byl vytvořen pomocí Google formuláře a rozeslán vybraným respondentům. Vybraná skupina dotazovaných není nijak specifická. Skládá se z náhodně vybraného vzorku. V rámci šetření byly nashromážděny odpovědi od celkem 115 respondentů. Odpovědi jsou zpracovány pomocí kontingenčních tabulek a interpretovány v podobě grafů nebo tabulek.

Tabulka 1 Charakteristika respondentů

	Četnost	
	Absolutní	Relativní
Pohlaví		
Muž	53	46 %
Žena	62	54 %
Věk		
15-25 let	41	36 %
26-35 let	24	21 %
36-45 let	29	25 %
46-60 let	15	13 %
60 a více let	6	5 %
Vzdělání		
neukončené, základní	9	8 %
středoškolské bez maturity	14	12 %
středoškolské s maturitou, vyšší odborné	72	63 %
vysokoškolské	20	17 %

Zdroj: vlastní výzkum

5.1 Výsledky dotazníkového šetření

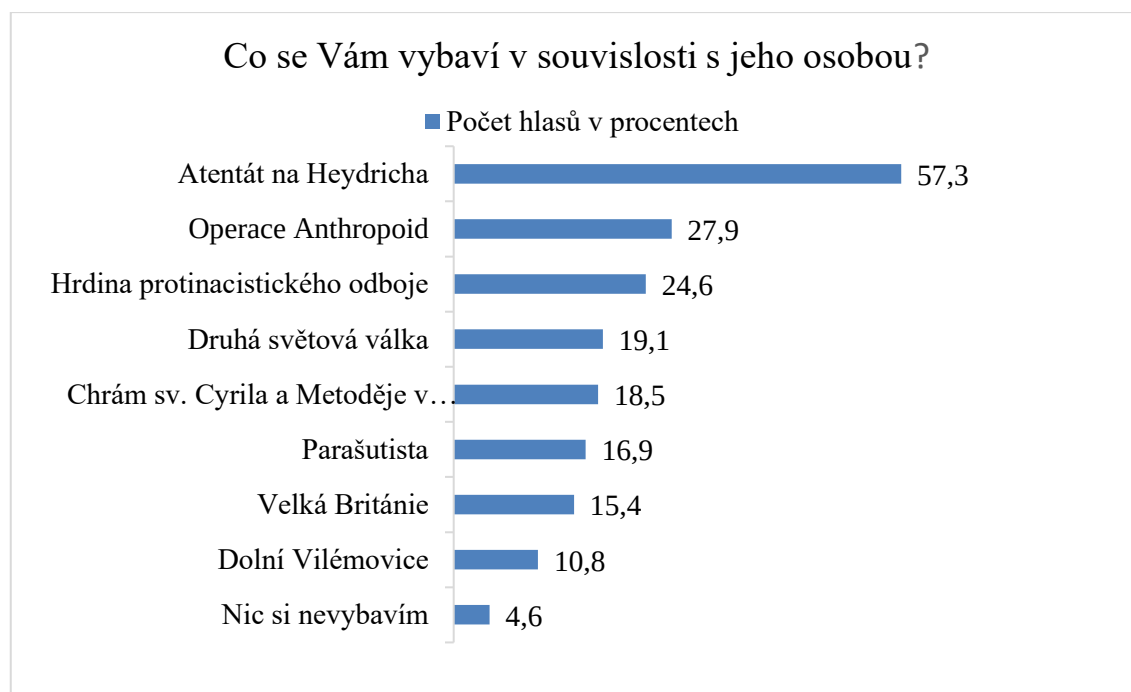
1. otázka: Víte, kdo byl Jan Kubiš?

První otázka dotazníku zkoumá znalost osoby Jana Kubiše. Z grafu 1 vyplývá, že 47 (41 %) respondentů netuší, kdo byl Jan Kubiš a 68 (59 %) ano.

2. otázka: Co se Vám v souvislosti s jeho osobou vybaví?

Z grafu 1 jednoznačně vyplývá, že Jan Kubiš je v myslích respondentů nejčastěji spojován s problematikou atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha a operací Anthropoid, nikoli s obcí Dolní Vilémovice.

Graf 1 Asociace s osobou Jana Kubiše

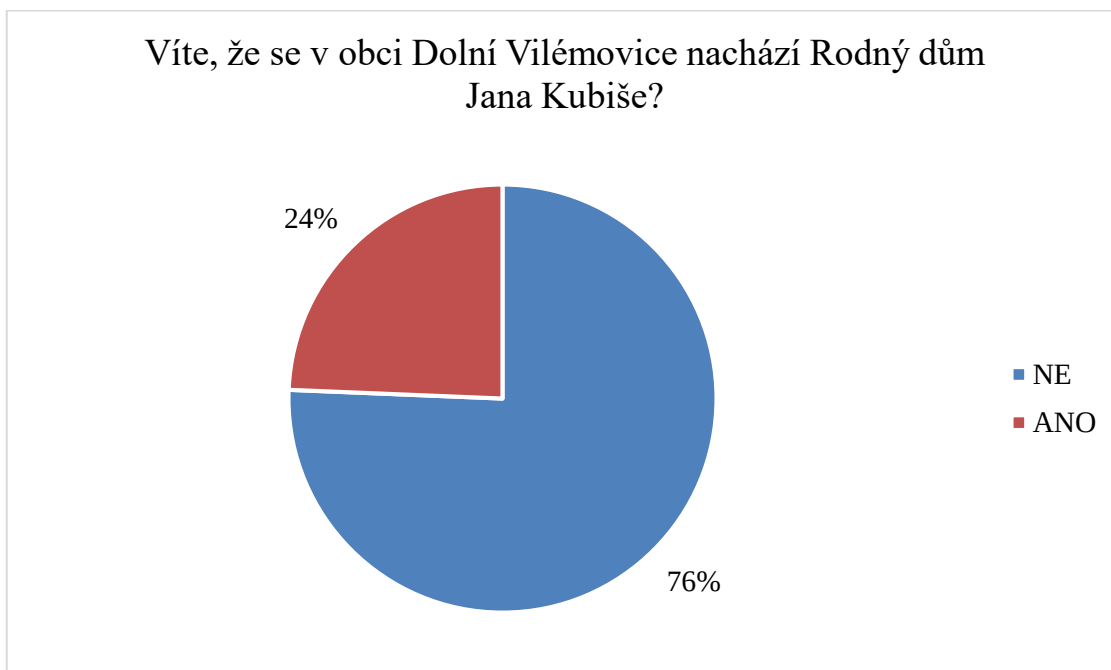
Zdroj: vlastní zpracování

3. otázka: Víte, že se v obci Dolní Vilémovice nachází Rodný dům Jana Kubiše se stálou expozicí?

Z grafu 2 vidíme, že přibližně tři čtvrtiny, tedy celkem 87 respondentů neví o existenci Rodného domu Jana Kubiše. Jedna čtvrtina, 28 respondentů, je s touto skutečností obeznámena.

Je potřeba zaměřit se na propagaci a jeho zviditelnění, nejen mezi respondenty.

Graf 2 Informovanost o existenci Rodného domu Jana Kubiše

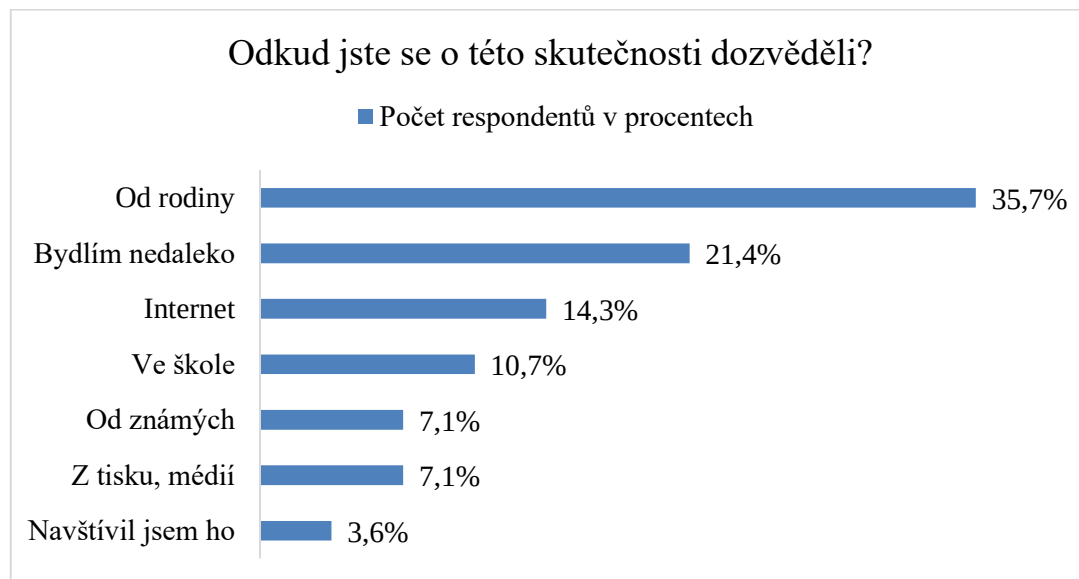

Zdroj: vlastní zpracování

4. Pokud ano, odkud jste se tuto skutečnost dozvěděli?

Na tuto otázku odpovědělo na základě té předchozí jen 28 respondentů.

Graf 3 Zdroje informovanosti dotázaných

Zdroj: vlastní zpracování

5. otázka: Domníváte se, že je správné, připomínat si významné osobnosti prostřednictvím rodných domů, památníků, pamětních síní, muzeí apod.?

Téměř všichni dotázaní tj. 112 (97 %) souhlasí s tím, že je správné připomínat si významné osobnosti tímto způsobem. Oproti tomu 3 (3 %) respondenti si myslí opak.

Pokud ano, zdůvodněte, prosím, svoji odpověď.

Respondenti, kteří na tuto otázku odpověděli ano, měli svůj názor zdůvodnit. V dotazníku se objevovaly různé názory. Nejčastější odpovědí však bylo, že bychom na významné osobnosti neměli zapomínat. Další velmi častá odpověď by se dala zformulovat takto: Je to skvělý způsob, jak se o významných osobnostech dozvědět jinak než z učebnice dějepisu nebo literatury. S touto odpovědí souvisí už méně častá odpověď respondentů, kteří uvedli, že se zajímají o významné osobnosti, a proto se o nich a jejich životě rádi dozví v muzeu nebo domě, kde žily. Respondenti také uváděli, že mnoho dnes významných osobností v minulosti obětovalo svůj život za vlast. Proto je jejich připomínání prostřednictvím muzeí, památníků a rodných domů způsobem, jak se i po letech k těmto osobnostem chovat s úctou. Dále uvedli, že muzea poskytují souvislosti a napomáhají k pochopení doby, v níž osobnost žila.

6 Diskuze

V souvislosti s psaním bakalářské práce jsem se zajímala, zda se v minulosti podobnou problematikou již někdo zabýval. Pokud se jedná přímo o osobu Jana Kubiše, vzniklo několik bakalářských prací na téma druhé světové války, atentátu na zastupujícího říšského protektora a operace Anthropoid. Problematicke rodáctví v souvislosti s Janem Kubišem se dosud nikdo nevěnoval. Z tohoto důvodu, není možné porovnat výsledky šetření s jiným výzkumem.

Zpracování bakalářské práce pro mě nebylo jednoduché, hlavně z toho důvodu, že informací o Janu Kubišovi, zejména těch relevantních, není mnoho. V tomto ohledu bylo nelehké uchopit osobu Jana Kubiše a přistupovat k němu jako ke slavnému rodákovi. Ve srovnání s jinými významnými osobnostmi nemusí být pro někoho jeho odkaz tak hmatatelný jako tvorba slavného hudebního skladatele nebo díla významného architekta či spisovatele. Odkaz Jana Kubiše je zjevný především v dnešní existenci Česka, respektive Československa.

7 Návrh řešení a doporučení pro praxi

Vytvoření informačního materiálu

Dům bohužel nenabízí žádné propagační materiály. Mým návrhem je vytvořit alespoň jeden informační materiál ve formě skládačky. Obsahoval by údaje o expozici, vstupném, době, kdy je dům možné navštívit, informace o dopravní dostupnosti a mapku vyobrazující polohu domu. Pro účely zvýšení povědomí a následně i návštěvnosti bych navrhovala, umístit tento propagační materiál v turistickém informačním centru v nejbližším městě, tedy v Třebíči. Samozřejmě za předpokladu, že by centrum souhlasilo. Informační skládačku bych také umístila do krypty Chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze. Jelikož místo úzce souvisí s Janem Kubišem, dá se předpokládat, že někteří návštěvníci krypty se budou zajímat o možnost návštěvy jeho rodného domu.

Spolupráce se základními a středními školami

V současné době je dům vyhledáván žáky 8. a 9. tříd základních škol. V tomto ohledu by byla na místě spolupráce domu se základními, popř. středními školami, v níž by byl vytvořen výklad určený přímo pro školy. Součástí by byly i pracovní listy týkající se stálé expozice. Cílem by bylo seznámit žáky s životem Jana Kubiše, využít spojení s druhou světovou válkou, a tím rozšířit obzory žáků o nelehkém, ale zároveň velmi významném období našich dějin. V podstatě podpořit výuku dějepisu nevšedním způsobem. Přínosem by mohl být fakt, že po absolvování prohlídky expozice v rámci výuky, se žáci rozhodnou pro návštěvu i se svou rodinou. Tím přispějí ke zvýšení návštěvnosti. Na základě tohoto doporučení by mohlo dojít ke zvýšení povědomí o Janu Kubišovi nejen mezi žáky, ale i jejich rodiči.

Zveřejňování spokojenosti návštěvníků

Návštěvníky lze získat různými způsoby, jedním z nich jsou kladná doporučení. Někteří potenciální zákazníci se na základě těchto recenzí a doporučení rozhodují, zda danou atraktivitu navštíví či ne. Právě z tohoto důvodu navrhuji určit místo, kde by se recenze shromažďovaly. Jednou z možností jsou oficiální webové stránky obce Dolní Vilémovice, z kterých se lze o Rodném domu Jana Kubiše dozvědět, protože dům vlastní webové stránky nemá. Obec by tedy na svých stránkách zvolila místo, kde by návštěvníci měli možnost napsat svůj názor. Druhou možností je existující profil Rodného domu Jana

Kubiše na sociální síti Facebook, kde návštěvníci mohou kromě zážitků z prohlídky, sdílet i své fotky, případně se zeptat na informace, které je zajímají.

Evidování návštěvnosti

Ne každý návštěvník má vždy stejné zájmy a nabízená expozice není předmětem zájmu všech. Z tohoto důvodu navrhuji sledování návštěvnosti a zaměření se na rozdílné zájmy lidí, kteří dům už navštívili. Když bude obec a správkyňe domu vědět, jak se lidé pro návštěvu rozhodli, dokáží lépe pracovat na propagaci domu a jeho potřebném zviditelnění.

8 Závěr

V bakalářské práci jsem se věnovala významné osobnosti vojenské a válečné historie – Janu Kubišovi a jeho rodnému domu v Dolních Vilémovicích. Mojí snahou bylo přiblížit tohoto slavného rodáka. Cílem bylo představit místa s ním spojená a pomocí průzkumu, zjistit, jak si Rodný dům Jana Kubiše vede mezi dotázanými a přispět ke zvýšení jeho návštěvnosti.

V teoretické části byla v jedné kapitole představena problematika muzeí a muzejnictví. Další kapitola představila pět významných osobností, čtyři z České republiky a jednu z Rakouska, ve spojení s jejich rodnými domy, nebo domy, v nichž pobývaly. Tyto osobnosti byly charakterizovány. Pozornost byla soustředěna především na dané objekty, které svými funkcemi symbolizují muzea. Dále také na odkaz osobností v podobě pojmenování ulic, náměstí nebo hotelů.

Praktická část se zaměřuje na Jana Kubiše, jeho život a místa v České republice a zahraničí, se kterými je Jan Kubiš spjat. Z provedeného dotazníkového šetření vyplývá, že Rodný dům Jana Kubiše není dotázaným znám. Na základě výsledků šetření byla navržena doporučení spočívající v činnostech, na které by se obec jako správce domu měla zaměřit, aby byl rozšířen okruh potenciálních zájemců o návštěvu.

9 Seznam použitých zdrojů

- AMBROSE, Timothy a Crispin, PAINE. 1993. *Museum basics*. New York : ICOM, 1993. ISBN 0-415-05770-1.
- BEDNÁŘ, Jindřich, ČERNÝ, Karel a MIKULKA, Jiří. 1991. *Neumlčitelní hrdinové: osudy padlých zahraničních vojáků z okresu Třebíč*. Třebíč : Západomoravské muzeum v Třebíči, 1991.
- BRABCOVÁ, Alexandra. 2003. *Brána muzea otevřená*. Náchod : Nakladatelství JUKO, 2003. ISBN 80-86213-28-5.
- BUKAČOVÁ, Irena. Zdroje a funkce identity regionálních společenství na prahu 3. tisíciletí. In: BRABCOVÁ, Alexandra. *Brána muzea otevřená*. Náchod: Nakladatelství JUKO, 2003, s. 114-121. ISBN 80-86213-28-5.
- Česká mincovna. *Zlatý dukát Národní hrdinové - Jozef Gabčík a Jan Kubiš proof* [online]. c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://ceskamincovna.cz/zlaty-dukát-narodni-hrdinove---jozef-gabcik-a-jan-kubis-proof-1686-9684-d/>
- Česko-slovenská filmová databáze. *Atentát (1964)* [online]. c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/8301-atentat/prehled/>
- Česko-slovenská filmová databáze. *Anthropoid (2016)* [online]. c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/405971-anthropoid/prehled/>
- Dolní Vilémovice: oficiální stránky obce: Historie. *Jan Kubiš* [online]. c2019a [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://obecdolnivilemovice.cz/historie/jan-kubis/>
- Dolní Vilémovice: oficiální stránky obce. *Rodný dům Jana Kubiše* [online]. c2019b [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://obecdolnivilemovice.cz/rodny-dum-jana-kubise/>
- DROBNÁ, Daniela a MORÁVKOVÁ, Eva. 2010. *Cestovní ruch pro střední školy a veřejnost*. Praha : Nakladatelství Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
- EBELOVÁ, Ivana. 2019. Mistři klasické hudby: Klasicismus. *Wolfgang Amadeus Mozart: Bio* [online]. Muzikus, [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://mistri.muzikus.cz/klasicismus/wolfgang-amadeus-mozart/bio>

Filaso.cz. *Československý západní odboj za II. světové války* [online]. c2008-2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.filaso.cz/katalog-znamky/1402/1992-ceskoslovensky-zapadni-odboj-za-ii-svetove-valky>

HALADOVÁ, Olga a Michal BURIAN. Informační servis. *Malá splátka velkého dluhu* [online]. Ministerstvo obrany, c2019, 11.11.2009 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/mala-splatka-velkeho-dluhu-15342/>

HORÁČEK, Radek. Galerijní animace a zprostředkování umění: poslání, možnosti a podoby seznamování veřejnosti se soudobým výtvarným uměním prostřednictvím aktivizujících programů na výstavách. Brno: CERM, 1998. ISBN 80-7204-084-7.

HORYNA, Mojmir. O smyslu památek a péče o ně. In:BRABCOVÁ, Alexandra. *Brána muzea otevřená*. Náchod: Nakladatelství JUKO, 2003, s. 114-121. ISBN 80-86213-28-5.

ICOM. *Profesní etický kodex ICOM pro muzea* [pdf]. c2006 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: http://network.icom.museum/fileadmin/user_upload/minisites/icom-czech/pdf/eticky_kodex/ICOM_eticky_kodex.pdf

JÍROVÝ, Zdeněk. Postavení muzeí v místní a regionální kultuře. In:BRABCOVÁ, Alexandra. *Brána muzea otevřená*. Náchod: Nakladatelství JUKO, 2003, s. 132-141. ISBN 80-86213-28-5.

KESNER, Ladislav. 2005. *Marketing a management muzeí a památek*. 1. Praha : Grada Publishing, a.s., 2005. ISBN 978-80-247-6364-4.

LÁNÍK, Jaroslav. 2005. *Vojenské osobnosti československého odboje 1939-1945*. [editor] Jaroslav Láník. Praha : Ministerstvo obrany - Agentura vojenských informací a služeb, 2005. ISBN 80-7278-233-9.

Městská část Praha 8. *Pomník Operaci Anthropoid* [online]. c2012-2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.praha8.cz/Pomnik-Operaci-Anthropoid.html>

Ministerstvo obrany. *Anthropoid - nemá svědectví*. Praha: Vojenský historický ústav, c2017. ISBN 978-80-7278-719-7.

Oficiální průvodce Salcburkem. *Mozartův dům* [online]. Tourismus Salzburg, c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.salzburg.info/cs/sights/mozartuv-dum>

Oficiální průvodce Salcburkem. *Mozartův rodný dům* [online]. Tourismus Salzburg, c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z:

<https://www.salzburg.info/cs/sights/top10/mozartuv-rodny-dum>

Oficiální stránky Městysu Nehvizdy. *Výsadek ANTHROPOID 2016* [online]. c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.nehvizdy.cz/vysadek-anthropoid-2016/>

Rodný dům Sigmunda Freuda: Rodný dům. *Expozice v rodném domě S. Freuda* [online]. [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <http://www.freudmuseum.cz/rodny-dum/expozice.php>

Rodný dům Sigmunda Freuda: Sigmund Freud. *Životopis Sigmunda Freuda* [online]. [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <http://www.freudmuseum.cz/sigmund-freud/zivotopis.php>

Statutární město Jihlava: Dům Gustava Mahlera. *Historie* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/historie/ms-103765/p1=103765>

Statutární město Jihlava: Dům Gustava Mahlera. *Současnost* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/historie/ms-103765/p1=103765>

Spolek pro vojenská pietní místa. *Cholmondeley* [online]. c2014a [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.vets.cz/vpm/mista/obec/5742-cholmondeley/>

Spolek pro vojenská pietní místa. *Plukovník in memoriam Jan Kubiš* [online]. c2014b [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.vets.cz/vpm/jan-kubis-268/>

STEHLÍK, Eduard. 2017. *Jan Kubiš: Nezastaví mne ani to nejhorší... Žďár nad Sázavou* : Nakladatelství Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6.

Stiftung Mozarteum. *Das Gebäude der Stiftung Mozarteum* [online]. Salzburg, c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://mozarteum.at/die-stiftung-mozarteum-salzburg/#das-gebaeude-der-stiftung-mozarteum-section>

Stiftung Mozarteum: *Mozarts Geburtshaus: Eintrittspreise* [online]. Salzburg, c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://mozarteum.at/museums/mozarts-geburtshaus/#eintrittspreise-section>

ŠTRÁFELDOVÁ, Milena. *Radio Prague international: Kubiš s Gabčíkem budou mít v Británii památník* [online]. Český rozhlas, c1996-2019, 20.07.2017 [cit. 2019-11-13]. Dostupné z: <https://www.radio.cz/cz/rubrika/udalosti/kubis-s-gabcikem-budou-mit-v-britanii-pamatnik>

ŠVARCOVÁ, Veronika. Krajský úřad kraje Vysočina. *Muzeum Jana Kubiše v Dolních Vilémovicích* [online]. Jihlava, 2019, 27.3.2019 [cit. 2019-11-21]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/muzeum-jana-kubise-v-nbsp-dolnich-vilemovicich/d-995996>

Turistický informační portál města Příbor: Památky. Rodný dům Sigmunda Freuda [online]. c2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://turista.pribor.eu/pamatky/rodny-dum-s-freuda/>

Turistické známky. *Co to jsou Turistické známky?* [online]. c1999-2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.turisticke-znamky.cz/>

VÍTEK, Bohuslav. 1994. *Přehled dějin hudby: Faktografický soubor hlavních údajů a poznatků pro předmět Dějiny hudby*. [pdf] 1. vyd. Pardubice: Agentura Luděk Šorm, 1994. 261 s. ISBN 809017020X. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1441/jaro2012/HV7MP_SDH2/um/Vitek-Prehled_dejin_hudby.pdf

Vojenský historický ústav. *V rodném domě Jana Kubiše byla otevřena stálá expozice* [online]. 2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/v-rodnem-dome-jana-kubise-byla-otevorena-stala-expozice/>

Zákony pro lidi. *Zákon č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů* [online]. c2010-2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-122>

Zákony pro lidi. *Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů* [online]. c2010-2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

ZELENKA, Josef a PÁSKOVÁ, Martina. 2002. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. ISBN 80-239-0152-4.

10 Přílohy

Příloha A Rodný dům Jana Kubiše před a po rekonstrukci

Příloha B Dotazníkové setření

Příloha A Rodný dům Jana Kubiše před a po rekonstrukcí

Obrázek 1 Dům před rekonstrukcí
(Obec Dolní Vilémovice, 2019)

Obrázek 2 Současná podoba domu s bustou
(vlastní zdroj)

Příloha B Dotazníkové šetření

Průzkum povědomí o osobě Jana Kubiše a jeho rodném domu

Dobrý den,

jmenuji se Klára Miláčková a jsem studentkou Vysoké školy polytechnické Jihlava.

Ráda bych Vás tímto poprosila, abyste mi věnovali několik minut svého času a vyplnili následující dotazník, jehož cílem je průzkum povědomí o Janu Kubišovi a jeho rodném domě. Odpovědi budou využity při psaní bakalářské práce.

Děkuji za Váš čas.

1. Víte, kdo byl Jan Kubiš?

- a) ANO
- b) NE

2. Co se Vám v souvislosti s jeho osobou vybaví?

- a) Druhá sv. válka
- b) Atentát na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha
- c) Hrdina protinacistického odboje
- d) Chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze
- e) Operace Anthropoid
- f) Dolní Vilémovice
- g) Parašutista
- h) Velká Británie
- i) Nic si nevybavím

3. Víte, že se v obci Dolní Vilémovice nachází Rodný dům Jana Kubiše se stálou expozicí?

- a) ANO
- b) NE

4. Pokud ano, odkud jste se tuto skutečnost dozvěděli?

5. Domníváte se, že je správné, připomínat si významné osobnosti prostřednictvím rodných domů, památníků, pamětních síní, muzeí apod.?

- a) ANO
- b) NE

Pokud ano, zdůvodněte, prosím, svoji odpověď:

6. Jste

- a) Muž
- b) Žena

7. Kolik Vám je let?

- 15-25 let
- 26-35 let
- 36-45 let
- 46-60 let
- 61 a více let

8. Jaké je Vaše vzdělání?

- neukončené, základní
- středoškolské bez maturity
- středoškolské s maturitou, vyšší odborné
- vysokoškolské